

Lunds kommun

Beslut efter uppföljning för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Gymnasieskolan Vipan
belägen i Lunds kommun

Uppföljning av tillsyn i Gymnasieskolan Vipan

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Lunds kommun under våren 2017. Gymnasieskolan Vipan besöktes av Skolinspektionen mellan den 6 och den 8 februari 2018. Skolinspektionen fattade den 10 april 2018 beslut efter tillsyn vid gymnasieskolan Vipan. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som huvudmannen inkom med den 20 september 2018, på intervjuer genomförda vid uppföljningsbesök vid gymnasieskolan Vipan den 23 och 24 oktober 2018, samt på uppgifter som framkom vid telefonsamtal med skolans rektor den 15 november 2018.

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälpt samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa den brist som kvarstår.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brist ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Lunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde		Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling			
	Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.	Föreläggande vid vite	2019-04-01

Skolinspektionens bedömningar och motiveringar för dessa anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde		Typ av ingripande
1. Undervisning och lärande		
	Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.	Brist avhjälp
	I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.	Brist avhjälp
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling		
	Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.	Brist avhjälp
6. Förutsättningar för lärande och trygghet		
	Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet.	Brist avhjälp
	Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälp

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Lunds kommun att vid vite av 1 000 000 kr senast den 1 april 2019 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet gäller omedelbart.

I beslutet redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Skolinspektionen vill påminna om att huvudmannen enligt 2 kap. 8 § skollagen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Även om huvudmannen ges viss tid att rätta till brister har huvudmannen det fulla ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med författningarna. Skolinspektionen förutsätter därför att huvudmannen snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristen.

Om Lunds kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Lunds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

*Motivering till bedömning av brist**Trygghet*

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att tillförsäkra eleverna en trygg skolmiljö brister. Utredningen visar att alla elever på Vipan inte är trygga på sin skola och att skälet till detta framför allt är att de upplever att det förekommer kränkningar, hot och trakasserier i vissa utrymmen på skolan. Även om vissa trygghetsskapande insatser har gjorts på skolan visar utredningen att dessa inte är tillräckliga för att säkerställa elevernas trygghet.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Elever uppger i intervju att det finns flera platser på skolan där de inte känner sig trygga, bland annat i cafeterian och i kön till matsalen. Vidare uppger eleverna att det finns en grupp elever på skolan som hotar, slåss och trakasserar andra elever i cafeterian och i andra utrymmen på skolan. Flera elever uppger att otryggheten på skolan blivit större i jämförelse med vårterminen 2018. Flera elever säger att de inte vågar gå till cafeterian eftersom det är en otrygg plats. Elever berättar om flera incidenter av kränkningar som skett på skolan under hösten. Elever uppger att flickor på skolan är extra utsatta och blir utsatta för kränkande ord av sexuell karaktär. Även pojkar uppger i intervju att de är otrygga på skolan. Elever säger att de inte vågar gå ensamma i till exempel skolans korridorer och att de är rädda för att bli bestulna eller slagna. Några elever säger att lärare inte reagerar trots att lärarna ser när det sker kränkningar av elever. Andra elever säger att deras lärare säger till och reagerar när de ser kränkningar, men att det inte har effekt på de elever som är bråkiga och hotar. Vidare uppger elever att skolan satt in extra personal i cafeterian, att cafeterian stängts under några dagar, att några elever tillfälligt stängts av, att de pratat om kränkningar i undervisningen och genomfört trygghetsvandringar tillsammans med mentor och elevhälsa. Elever uppger att genomförda insatser inte hjälper för att säkra tryggheten på skolan.

Lärare uppger i intervju att de känner till att det finns elever, och lärare, som är otrygga på skolan. Några lärare uppger att det både finns elever och lärare som inte vågar gå till cafeterian och att de heller inte vågar säga till de hotfulla eleverna utanför cafeterian. Lärare uppger i intervju att det kommer personer utifrån till skolan och att dessa personer inte är elever på skolan. Lärarna säger att detta är otryggt för eleverna. Vidare säger flera lärare att kränkningar dagligen i och vid cafeterian. Flera lärare uppger att skolledningen inte gör tillräckligt för att säkra elevernas trygghet på skolan eftersom de trygghetsskapande insatser som satts in inte är tillräckliga och att insatserna kommit för sent. Vidare uppger lärare att de inte fått det stöd från skolledningen som de behövt när någon elev betett sig illa mot andra elever. Vidare uppger lärare att otryggheten på skolan blivit större jämfört med i våras.

Elevhälsan säger i intervju att man inte vet om det handlar om elever som går på skolan eller inte som är hotfulla. Vidare säger elevhälsan att det är svårt att veta vilka elever som går på skolan eller inte och att detta är svårt att hantera.

Rektorn uppger att skolledningen arbetar med att säkra elevernas trygghet genom främjande arbete i form av trygghetsvandringar, genom att öka vuxennärvaron i cafeterian och genom att arbeta med värdegrunden i undervisningen. Rektorn uppger vidare att fokus ligger på det främjande och förebyggande i arbetet med att alla elever ska vara trygga på skolan. Vidare uppger rektorn att det åtgärdande arbetet för att säkra tryggheten består i att alla incidenter ska anmälas till rektorn. Rektorn uppger att det varit stökigt i cafeterian i höst och att den tillfälligt stängts på grund av bråk samt att några hotfulla elever stängts av under några dagar. Skolan har även ett samarbete med den kommunala fältgruppen som rör sig på skolan några dagar i veckan och personal ur fältgruppen har hjälpt till att identifiera vissa ungdomar som inte är elever på skolan. På frågan om hur effekterna av skolans övergripande arbete med trygghet mäts svarar rektorn att eftersom trygghetsvandringarna inte är genomförda i alla klasser än är det för tidigt att mäta insatsernas effekt. Rektorn uppger att hen inte vet om det ställts specifika frågor om flickors upplevda trygghet på skolan till elever vid trygghetsvandringarna. Vidare uppger rektor att skolan inte fått in så många anmälningar om sexuella trakasserier.

Motivering till val av verktyg

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 10 § förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande

ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § i skollagen förenas med vite. Enligt andra stycket samma lagrum ska Skolinspektionen förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Då verksamheten vid gymnasieskolan Vipan i Lunds kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, finns skäl att förelägga Lunds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Skolinspektionen har redan i beslut den 10 april 2018 (dnr 43-2017:5746) konstaterat att verksamheten vid gymnasieskolan Vipan i Lunds kommun inte uppfyller författningarnas krav vad gäller skolans arbete med att utforma utbildningen så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Utredningen visade att skolmiljön inte präglades av trygghet och studiero.

Lunds kommun har trots nämnda beslut ännu inte vidtagit sådana åtgärder att bristen är avhjälpt. Skolinspektionen finner därför skäl att förena föreläggandet med vite.

Avhjälpta brister i verksamheten

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Lunds kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)
- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; 6 kap. 7-8 §§ gymnasieförordningen; Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1. Kunskaper)

Motivering

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen har avhjälpt dessa brister. Bedömningen görs mot bakgrund av det som framkommit av huvudmannens skriftliga redovisning samt av intervjuer i samband med Skolinspektionens tillsynsbesök.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Lunds kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Motivering

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen har avhjälpt denna brist. Bedömningen görs mot bakgrund av

det som framkommit av huvudmannens skriftliga redovisning samt av intervjuer i samband med Skolinspektionens tillsynsbesök.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Lunds kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett förebyggande värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Normer och värden)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Motivering

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att huvudmannen har avhjälpt dessa brister. Bedömningen görs mot bakgrund av det som framkommit av huvudmannens skriftliga redovisning samt av intervjuer i samband med Skolinspektionens tillsynsbesök.

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpta.

Beslut

2018-12-13

10 (11)

Dnr 43-2017:5746

På Skolinspektionens vägnar

X Björn Persson

Avdelningschef

Signerat av: Björn Persson

X Linda Lantz

Föredragande

Signerat av: Linda Lantz

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.